

Senat ostro zavrnil japonsko grožnjo.

Senatorji so se pridružili poslanski zbornici in so se a 76 proti 2 glasovoma izrekli proti priznanju "gentlemanskega dogovora". To dokazuje, da bo japonska izključujoča določba v priselniški predlogi sprejeta v senatu s pretežno večino. Sterling je zagovarjal Japonce. Stališče predsednika Coolidge še ni znano.

Washington, D. C. — Senat je danes ogorčen Haniharovemu protestu proti japonski izključevalni določbi v priselniški zakonski osnovec dne 14. aprila z odglasovanjem proti priznanju takozvanega "gentlemanskega dogovora" z japonsko glede na priselniško vprašanje.

Ta akcija je uveden korak, ki poveljuje, da bo senat s pretežno večino sprejel določbo, ki izključuje Japonce iz vrste tistih narodov, katerim je po določeni sveti dovoljeno priseljevanje v to državo.

Naj bi bil izid že kakršenkoli, bi ne bil japonski poslanik pila tistega usodnega pisma, se da v resnici reči z gotovostjo, da je odpravilo in odbilo tisto pisanje, katero število administracijskih uradnikov, ki bi drugače prav gotovo glasovali za izločitev japonske izključujoče določbe iz priselniške predloge. Med temi je tudi senator Lodge, ki je načelnik odseku za vnanje odnose. Republikanski voditelj je poveljatelju senatu na odprti seji, da smatranje veleposlanikovo pisanje za priložilo grožnjo in da zastranega kakor ne more podpirati priselniškega odseka v predlaganju, da naj senat prizna priselniško postavbo, takozvani "gentlemanski dogovor".

Precej drugih senatorjev je zavzel ravno tako stališče, in samo senator Sterling je povadignil svoj glas ter zagovarjal veleposlanikov postopanje. Načelnik priselniškega odseka sen. Colt se je pridružil senatorju Sterlingu na glasovanju, ali rekel pa ni nobene.

Senatorji se niso zdržali raznih starih besed, kakor je to navada, kadar se pečajo z mednarodnimi vprašanji.

Bili so rezki in ostri v svojih izjavah in ne preveč izbirčni v svojih besedah. Smatrali so priselniško vprašanje za domačo zadevo, v katero se ne sme vmešavati nobena tuja država.

Med debato v senatu je državni tajnik Hughes, ki je poslal Haniharovo pisanje senatnemu in hišnemu priselniškemu odseku, dvakrat konferiral s predsednikom Coolidge. Ko je odhajal iz Bele hiše, ni maral povedati, kaj je bil predmet njegovemu razgovoru s predsednikom.

Po glasovanju, ki je zavrnilo odsekov predlog za vključitev "gentlemanskega dogovora" v priselniško predlogo, je senator Reed iz Pennsilvanije naznanil, da bo izdelal ponovi amendment za japonsko izključujočo določbo v istem jeziku, kakor jo je sprejela poslanska zbornica zadnje sobote z velikansko večino.

To zagotavlja, da pojde japonska izključevalna določba pred predsednika Coolidge, pa naj nastanejo kakršnekoli druge razlike med obema kongresnima zbornicama glede na priselniško predlogo.

Noben glas pa še ni doslej prišel iz Bele hiše, kakšno stališče zavzema predsednik Coolidge v tem vprašanju. Pa naj bo še tako ali tako, danes je glasovanje v senatu in ono v poslanski zbornici konec zadnjega tedna zagotavlja, da bo v obeh zbornicah dovolj glasov za preglasovanje morebitne predsednikove odklonitve ali zavrnitve.

Republikanski senatni voditelji so zasebno izjavili mnenje, da bo predsednik Coolidge podpisal priselniško predlogo, čeprav se administracija po državnem tajniku Hughesu upira protijaponski legislaciji z vsemi svojimi močmi.

Glazni glasovi o Dawesovem poročilu.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Doim hvali Wall Street znano kapitalističnim časopisjem Dawesovo poročilo o nemški reparaciji na vse pretege, je mnenje delavskih in liberalnih krogov ameriških sovražno poročilo kot kapitalističnemu načrtu se za izpolnjevanje nemškega davčnega razreda. Dasi so mnogi zastopniki unij in delavskih bank pridržali svoje komentarje, dokler ne bodo natanko preučili celotnega dokumenta, je dobila ti-odna družba Federated Press naslednje izjave.

Tajnik delavske organizacije Amalgamated Clothing Workers of America Joseph Schlossberg je rekel:

"Z delavskega stališča je cela delovna ideja — pa naj se izpolni reparacija ali kako drugače, napačna in ni evropskemu pravnemu v prilog. Vojno so izpolnili vsi, in poizkus, kakor ga predvaja Dawes za izsiljenje odškodnine iz žepa premaganca, ki ne more plačati, ne more pospešiti te problema."

Ekonom Stuart Chase meni: "Dawesovo poročilo ne jemlje ekonomskih resnosti sedanjega položaja v poštev. Poročilo ne izražata zadostnega pritiska na Francijo, da bi naj opustila svojo avtoritativno stališče in da bi naj pomagala Evropi na nogo."

Socialist Albert Gonsky je dejal: "Bojim se, da ni šlo zlo že preveliko, in da se ga ne da ozdraviti brez strožjih odredb. Kakor se bojim, da naj ne bomo prisiljeni, da naj zanj zremo nemožno versaljsko pogodbo ali, če bi bil storjen pred enim ali dvema letoma, da bi bilo še kako upati, da se da-

lo Evropo obvarovati pred splošnim polomom."

Urednik delavskega lista 'Volkszeitung' piše:

"To je enostavno kapitalističen načrt za naprtitev celega vojnega bremena na hrbet nemškega proletarijata. Nobene meje ne postavlja znesku, ki ga mora plačati Nemčija. Tako nemogoče ga je izvesti, kakor je nemogoče izvesti versaljsko mirovno pogodbo."

Predsednik ameriške kooperativne lige je dejal:

"To se zdi, da je manj nasilno v svojih zahtevah kakor vsi prejšnji načrti. Ali načrt se naslanja na napačno domnevo, češ, da so samo Nemci odgovorni za svetovno vojno. Ena sama vlada ni nikoli popolnoma odgovorna, še manj pa eno samo ljudstvo. Bolje bi bilo za vse dežele, če bi ne bile odškodnine smatrane za mero mednarodnega pobotanja. Le tedaj, kadar bodo narodi priznali skupno odgovornost za vojno, je upati na mir in vzpostavitev normalnih razmer.

Ravnatelj lige za industrijsko demokracijo je rekel:

"Načrt je pač tak, kakršnega dopuščajo sedanje razmere. Boljšega nam ni pričakovati, dokler nam gospodarstva kapitalizem in nacionalizem, in dokler živimo pod vtisom, češ, da je samo en narod odgovoren za vojno. Ali držal ne bo dolgo. Po njem naj Nemčija kot dežela proletarskega ljudstva dela denar za druge narode."

Nemčija ima še dovolj denarja.

Berlin, 15. apr. — Kapela, v kateri je ležala krsta s truplom milijardarja Huga Stinnesa, je bila začasno spremenjena v tropičen vrtni venci rož, ki so jih nametali na krsto nemški bankirji, industrijski, ministri in reaktionarni politikarji, se računajo na ne manj kot \$30,000.

Berger proti Dawesovemu načrtu.

Socialistični kongresnik pravi, da načrt pomeni 300 let sužnosti za delavce v Nemčiji.

Washington, D. C. — (Federated Press.) — Socialistični kongresnik Victor L. Berger je dejal, da Dawesov načrt za rešitev reparacijskega vprašanja pomeni, da morajo delavci Nemčije plačati vojno odškodnino. Načrt znači dve sto let sužnosti za nemške delavce, ako bo izveden.

Načrt je nov dokaz, da je reakcija Evrope vedno bolj slepa, pravi Berger. Ako so nemški delavci pametni, bodo zavržili bedo in tlako, katero jim nalaga Dawesov načrt.

Delavska banka prodaja premog in led.

New York, N. Y. — Denarni zavod Amalgamated Bank, ki ga je ustanovila delavska unija, je obhajal v ponedeljek svojo prvo obletnico ter ob tej priložnosti naznanila, da bo kupovala in prodajala svojim vložnikom premog, led in druge vsakdanje potrebščine na podlagi kooperativnega principa. To nakano je že začela izvajati s tem, da je kupila 20,000 ton premoga.

Banka je pričela poslovati z glavnico v znesku \$300,000. Sedaj ima že \$3,400,000 premoženja in več kakor 8,000 vložnikov. Ustanovila jo je organizacija Amalgamated Clothing Workers of America.

Premogarska borba se nadaljuje.

Frankfort, Ky. — Governor Fields je ponudil posredovanje premogarjem in premogetnim magnatom. Predsednik okrožja šte. 19. Združenih rudarjev ameriških, ki ima svoj sedež v Knoxville, Tenn., je brzojavil, da se je privolil odzvati governorjevemu povabilu za konferenco, ki se je imela vršiti tukaj zadnje sobote.

"Čete v Pinevillu stanejo precej denarja. Treba je takoj narediti konec temu stanju," je rečeno v governorjevi ponudbi za posredovanje.

"Tu ni nobene potrebe za arbitracijo," se je glasil odgovor kompanijskega glavnega poslovodje, ki ima tristo milijard in dva armadna oklopna topova na razpolago.

NOVA ODREDBA BO HUDO ZADELA GROCERISTE.

Chicago, Ill. — Prohibični komisar Haynes je v ponedeljek preklical samega sebe, zakaj, izdal je odredbo, ki je menda še ni nikjer v tej deželi. Ta odredba prepoveduje prodajo sadnih sokov in suhega sadja v svrhu domačega kuhanja.

Čikaški suhaški agentje pravijo, da bo moral najbrž vsak kupec takih predmetov povedati, za kaj bo uporabil sadni sok ali suhega sadja. Na ta način bo vsak čikaški grocerist potencijalen prohibični agent.

Groceristi pa bodo s tem hudo prizadeti. Če bodo izpraševali svoje odjemalce, kaj bodo počeli s kupljeno robo, bodo trpeli izgube v svoji trgovini. Če se pa ne bodo ravnali po odredbah zveznega prohibičnega komisarja, pa se jim lahko pripeti, da jih prohibične oblasti vtaknejo v luknjo.

Nova odredba stopi dne 1. maja v veljavo. Če mislijo tako uveljavljati prohibično postavbo, so, kakor se zdi, na napačni poti.

Eksekutirani mehiški vetaši.

Mexico City, 15. apr. — Trije rebelni generali, trije polkovniki in štirje poročniki so bili večeraj ustreljeni v Ciudad Victoria, država Tamaulipas.

ADMINISTRACIJA SE POTEGUJE ZA MELLONA.

Demokratje dolže Belo hišo, da ščiti tajnika Mellona iz strahu pred nadaljnimi neljubimi razkritji.

Washington, D. C. — Administracija se pripravila na obnovo še jačje ofenzive proti boju, naperjenemu v senatu proti finančnemu tajniku Mellonu.

Predsednik Coolidge je dokaj dolgo konferiral s finančnim tajnikom in senatorjem Watsonom, ki je eden administracijskih voditeljev in načelnik odseku za preiskanje Mellonove zadeve. Namignjeno je bilo, da bo imel senator Watson zopet obširen govor v senatu. V njem bo še natančneje obrazložil svoje pomisleke proti nadaljevanju Mellonove preiskave.

Drugi senatorji na republikanski strani bodo, kakor je pričakovati, sodelovali v nameravani ofenzivi ter podpirali predsednika Coolidge, ki si na vso moč prizadeva preprečiti nadaljevanje Mellonove preiskave, s katero bo di dognano, kako je Mellon upravljal svoj finančni department glede na davčne zadeve.

Ali se bo finančni tajnik Mellon še nadalje neposredno vdeleževal tega boja, ali ne, bo pokazala bližnja bodočnost.

Senator Watson ne bo odgovoril na izjavo, ki jo je podal pennsilvanski governor Pinchot priporočilni preiskovalnemu odseku, naj najame Francis J. Heneyja v preiskovalne svrhe.

Senator iz Indiane meni, da se ne da ničesar doseči s preiskavo, ki jo je predlagal governor Pinchot glede prohibičnega uveljavljanja pod vodstvom finančnega tajnika Mellona.

Kakšne korake bo storila administracija v tem zanimivem in značilnem boju, o tem se se pogovarjali predsednik Coolidge, tajnik Mellon in senator Watson na omenjeni konferenci.

Senator je odhitel po konferenci v kapitol poročat na konferenco republikanskih senatorjev, kako misli o celi zadevi predsednik Coolidge.

Povedal je svojim tovarišem na tisti konferenci in demokratskim voditeljem zasebno, da ni mislil predsednik s svojim pismom preprečiti nobenih drugih preiskav razen one, ki je naperjena proti finančnemu tajniku Mellonu.

Administracija se bo še nadalje upirala nastavitvi Francis J. Heneyja, je rekel senator iz Indiane, pa naj demokratski senatorji ukrepanje, karkoli hočejo.

Ko je Watson razložil demokratskim senatorjem pomen in namen predsednikovega pisma, v katerem je pozval senat, naj že enkrat preneha s svojimi neljubimi preiskavami, je menil senator Robinson iz Arkansasa, da bi bilo dobro, če bi predsednik pisal še eno pismo ter razložil v njem, kaj pravzaprav hoče.

Senator Watson je rekel po konferenci v Beli hiši, da ne bo nemudoma vsiljeval svoje rezolucije za končanje Mellonove preiskave. Pristavil je pa še, da se mu ne zdi potrebno odgovoriti na izjavo, ki jo je podal pennsilvanski governor Pinchot.

"Governor Pinchot je potrdil, kar sem jaz rekel v senatu zadnje sobote," je dejal senator Watson. Ta je dejal, da je governor Pinchot svetoval senatorju Couzensu iz Michigana, naj nastavi Heneyja za preiskovalca.

Ker je senator Couzens bolan, je preiskava začasno prekinjena in najbrž se ne bo nadaljevala, dokler se on ne vrne v senat.

Volilni izid na Finskem.

Helsingfors. — Pri volitvah poslancev za finski parlament, ki so bile 1. in 2. aprila, je bilo izvoljenih 18 komunistov kljub temu, da je stranka razpuščena in da se formalno ni mogla udeležiti volilnega boja.

Socialisti prevzeli vlado na Danskem.

Stauning, stari vođa danskih socialdemokratov, je ministrski predsednik.

Kopenhagen, 15. apr. — Danska ima danes socialistično vlado prvič v svoji zgodovini. Stara vlada je podala ostavko radi poraza pri volitvah zadnje sobote in kralj je pozval Theodora Stauninga, starega voditelja danske socialdemokracije, naj sestavi delavsko vlado.

Socialisti, ki imajo 55 poslancev v novem parlamentu, so se združili z radikalno levico, katera ima 20 poslancev in ta kombinacija ima absolutno večino.

Nemčija sprejela Dawesov načrt.

Berlin, 15. apr. — Nemška vlada je v sporazumu s predsedniki nemških držav večeraj sprejela poročilo in načrte Dawesove in McKennajev komisije zvečenecv glede reparacijskega vprašanja. Vlada danes imenuje delegate, ki pojdejo takoj v Pariz in osebno informirajo reparacijsko komisijo, da se Nemčija strinja s novimi načrti.

Sedem ur je trajala konferenca ministrov in predsednikov nemške konfederacije. Bile so burne debate. Bavarska je najbolj nasprotovala načrtom in predlagala, da se namesto delegacije pošlje le nota v Pariz. Toda strah pred novo finančno krizo in priporočila zvečenecv, da se Nemčiji dovolji 800,000,000 starih mark posejila, se napolnijo omeženo nasprotnike, da se se podali. Zunanji minister Stresemann je dejal, da vrednost rentne marke takoj pade na ničlo, če Nemčija zavrže načrte. Ministrski predsedniki so nato glasovali, da se poročilo zvečenecv sprejme v načelu in reparacijski komisiji se predlože pri-držki.

TRETJA STRANKA V ILLINOISU.

Chicago, Ill. — Če ne preplaši nepričakovano veliko število glasov za predsednika Coolidge, ki so bili oddani zanj na zadnjih primarnih volitvah v tej državi, bodo imeli zagovorniki tretje stranke v Illinoisu narodno in državno volilno listo.

Coolidge uspeh je začasno precej ohladil vneto voditeljev tretje stranke v tej državi, kolikor se to tiče volilne liste za državne službe, čeprav so še vedno zelo navdušeni za narodno volilno listo, katere nosilce bi naj bil senator La Follette.

Vprašanje glede državne volilne liste ne bo rešeno, dokler ne pove wisconsinaki senator, kaj misli o tej zadevi.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Senat je 76 proti dvema glasovoma sprejel določbo, da mora naseljevanje Japoncev absolutno prenehati.

Administracija zagovarja finančnega tajnika Mellona.

Izpori in suške rudarjev v mnogih krajih.

Sin generala Woods, ki je špekuliral na borzi, izstopil iz armade.

Delavska banka v New Yorku bo zalagala vlagatelje s premogom in ledom.

Ameriški delavski voditelji obsojajo Dawesove načrte.

Inocentstvo.

Angleško-ruska konferenca formalno otvorenja. Načelnik sovjetske delegacije priporoča anuliranje versaljske pogodbe.

Nemčija sprejela v načelu Dawesovo poročilo.

Danska je dobila socialistično vlado.

ZAVRZITE VERSALJSKO POGODBO!

Taka je sugestija ruske delegacije v Londonu. MacDonald je priporočil sovjeto, naj drže besedo, ki jo bodo dali v pogodbi. "Britski investitorji morajo biti zavarovani."

VSA PRETEKLOST MORA BITI LIKVIDIRANA.

London, 15. apr. — Ramsay MacDonald, predsednik angleške laboristske vlade, je večeraj otvoril angleško-rusko konferenco v Londonu. V svojem otvoritvenem govoru je očrtal program konference in pojasnil amerince, ki vodijo angleško vlado v njenem stremljenju po sporazumu med Veliko Britanijo in Unijo sovjetskih republik.

MacDonald je izrazil željo, da se vsa sporna vprašanja rešijo v interesu obeh ljudstev. Vsa preteklost mora biti izbrisana s tablice in začetki je treba s svežo, novo tablico. Njegova želja je, da sovjetski preneha z revolucionarno propagando v Angliji in britskih dominijah. Propaganda je postavna, če jo vodijo Angleži, toda propaganda tujcev, ki je morda celo financirana in podpirana od tuje vlade, ni postavna. Britski investitorji, ki so investirali svoj kapital v ruska podjetja, katera so potem izgubili, morajo biti upoštevani in odkodeni. In kadar so sklene pogodbe, pričakuje Anglija, da bo sovjetska unija držala besedo, ki jo podpiše, drugače je vse delo zastonj.

Kristijan Rakovskij, začasni sovjetski poslanik v Londonu, je odgovoril v imenu ruske delegacije. Govoril je francoski. Njegov govor je bil spraven. Dejal je, da sedanja konferenca zanima ves svet. Oba naroda — Anglija, naj-bogatejša industrijska dežela na svetu, in Rusija, ogromna dežela nersvitega bogastva, ki potrebuje kreditev in industrijskih produktov za izkoriščanje svojega bogastva — se morata zediniti v najtesnejši kooperaciji. Sovjetska vlada je popolnoma privolji razmotrivati vna vprašanja javnih dolgov in privatno lastnino. Moskva se absolutno strinja, da ne sme biti vmešavanja v notranje zadeve ene in druge države. Anglija in Rusija imata priložnost, da z njunim vplivom pomagata vsemu svetu, posebno Evropi na zdrave ekonomske noge in z jamčita stalni mir. Eдини pogoj za ozdravljenje Evrope je, da se s-vrže versaljska pogodba in vse druge, tej sorodne pogodbe.

Rakovskij je zagotovil MacDonalda, da stari konflikti med imperialistično Rusijo in britskim imperijem se ne vrnejo več. Zaključil je z energično izjavo, da so sovjeti odločno za trajno rešitev vseh spornih vprašanj z Veliko Britanijo.

Ali je delavska stranka Anglije revolucionarna?

"Ne", je odgovoril Bertrand Russell, ki potuje po Ameriki.

Boston. — (Fed. Press.) — Bertrand Russell, angleški socialist, je bil vprašan, če je labor party na Angleškem revolucionarna stranka. Russell je odkimaval. Ni revolucionarna. Taktika angleške delavske stranke je mirna evolucija, je dejal Russell. Stranka bo kmalu absorbirala liberalce in postane največja in najmočnejša stranka na Angleškem.

Vprašan, kaj misli, kdaj bo Amerika imela tako stranko in vlado, je Russell rekel: "Bojim se, da ste še daleč od delavske vlade v Ameriki. Ameriški delavec je precej shostal. Preveč je individualističen in sanja, da je tudi on lahko kapitalist, če se "potrudi". Zdi se mi, da bo vzelo še 30 let do popolne delavske zmagave."

Proslava dvajsetletnice S. N. P. J.

Chicago, Ill. — Čikaška in okoliška društva S. N. P. J. so v soboto zvečer proslavili dvajsetletnico jednote z velikim banketom v Pilzen Sokol dvorani. Bila je ena onih redkih priveditev, ko prihite skupaj člani in članice vseh naših društev iz Chicaga in okolice ter za nekaj ur posebijo na vse zasebne skrbi, manifestirajoč za skupne interese svoje velike organizacije. Videli smo člane, ki malokdaj pridejo na kakšod ali zabavo, člani, ki jih nismo videli že leta. Prišli so člani iz Milwaukeeja, Kenoshe, Racina, Waukegana, Joliet, So. Chicaga in Pullmana. Bila je tudi pečica članov, oviselih, ki so v jednoti od prvega dne, ki so stali ob njenem rojstvu in ki se danes ponosno zavajajo, da niso delali zastonj.

Prostorna dvorana je bila ob določenih uri zasedena do zadnjega sedela. Mnogi gostje so morali čakati na sedeže pri dolgih mizah, ker pripravljajni odbor ni računjal na tako veliko udeležbo. Bilo je okrog dvajset postrežnic, žal, premalo za toliko število gostov. Med večerjo je godba igrala vsele komade, okoli desete ure se je pa začel izvajati program. Br. Johnu Stoniču, prvemu predsedniku jednote, je bila podeljena čast, da vodi program. V kratkem govoru je br. Stonič poklical v spomin nekaj važnih dogodkov iz prvih dni jednote, katere je ob svojem rojstvu štela le 260 članov.

Nato je mala Tilka Udovičeva deklamirala Ivan Molekovo pesem "Ko je posijalo solnce", ki je bila složena za to priliko. Sledil je g. Božidar Purič, generalni jugoslovanski konzul v Chicagu, ki je bil povabljen na to slavnost in se je odvalil z več uradniki svojega štaba. G. Purič je demokratičnega mišljenja in svobodomišlec. Dejal je, da Slovenska narodna podpora jednota ni le najtočnejša in najpravičnejša organizacija v isplačevanju svojih obilicij sorodnikom njenih članov in stari domovini, temveč tudi najnaprednejša in najkulturnejša med vsemi jugoslovanskimi organizacijami te vrste v Ameriki. Čikaški konzulat ima najmanj sitnosti z našo jednoto. Jednotino glasilo "Prosveta" — je raket konzul — po pravici nosi to ime, ker je res nositeljica prosvete med našim narodom v Ameriki.

Za njim je govoril br. Vincent Cankar, predsednik S. N. P. J. Posegel je v zgodovino jednote od njenega skromnega začetka in prelistal njene dobe zunanjih in notranjih bojev. Jednota je srečno premagala vse ovire in vsi boji so se končali njej v prid, ker so se morali, kajti jednota je bila postavljena na zdrav in trden temelj. Govorili so še bratje John Trčelj iz Lawrence, Pa., ki je bil z drugimi gl. odborniki vred gost na banketu, in Jože Zavertnik, urednik "Prosvete". Br. Trčelj je govoril o probujanju slovenskih rudarjev v Pennsylvaniji, ki so mogočna armada v naši jednoti. Br. Zavertnik je dejal med drugim, da je bila jednota prvih dvajset let zvesta princpom revolucije, iz katere se je porodila 1. 1904. O tem smo vsi prepričani. Glavno vprašanje pa danes je, da li S. N. P. J. tudi ostane taka zanprej. Vsi člani, katerim je napredek jednote pri srcu in ki žele, da jednota raste in cvete nadalje, morajo skrbeti, da S. N. P. J. nikdar ne zaide s poti, ki ji je bila zahtana ob rojstvu in po kateri neomahljivo koraka že dvajset let.

Pevski zbor "Sava" je pod vodstvom br. Iyana Račiča zapel dve lepi pesmi. Mrs. Lolie Nemanič je pela "Ptičico" in v družbi z gđ. Grile duet "Divja roža". Mrs. Mary Owen je spremljala petje na klavirju. Na splošno želje se je morala ga. Nemanič vrniti na oder in zapeti še eno pesem. Vse pevake točke so žele burpo pohvalo. Po programu, ki je bil končan okrog polnoči, se je začela prosta zabava in ples. Dvajsetletnica Slovenske narodne podpore jednote je bila dostojno proslavljena.

SMALL POMILOSTIL QUESSE IN'S TOVARIŠEV.

Chicago, Ill. — Predsednika hišniške unije William G. Quesse in devet njegovih uradniških tovarišev je governor opustil kazni. Obtoženi so bili zarote in obsojeni v državno ječo.

SLIKE IZ NASELBIN.

Detroit, Mich. — V prvih vrstah tega dopisa se bom bavil z opisom ter odgovorom na številna pisma, katere prihajajo k meni glede dela v tem mestu, ker ne morem odgovorjati vsakemu posebej valed preobilnega dela. Naznanjam vsem, da so tukaj delavske razmere različne, namreč slabše in dobre, kakor si kdo vzame. Delo je sedaj težko dobiti, ker avtomobilska industrija je začela zelo pešati; raditega so pričeli odstavljati delavce že sedaj.

Ne morem torej nobenemu rojaku, ki bi hotel priti sem za delom, tega priporočati. Ako pa kdo hoče skušati svojo srečo in če ima dovolj denarja v te namene, lahko to stori v svojo lastno riziko. Dalje hočem tudi seznaniti članse društva "Zveza detroitskih Slovencev", št. 121 S. N. P. J. z nekaterimi običaji za prihranitev časa, ki je tako kratak in drag na društvenih sejah.

1. Imejte pripravljen drobiž za mesečne prispevke. Izmenjava denarja in čeki vzamejo preveč časa. Tajnik tudi ni bankir, da bi nosil cele zaloge denarja na sejo. Par članov pride z desetaki, eden z dvajsetakom in nekdo celo s petdesetkom, pa "bankrotira" vse članstvo in blagajno.

2. Glejte, da je vaša plačilna knjižica podpisana od pobiralec asesment, kakor tudi glejte, da je vaš asesment pravilno vknjižen v "pobiralčevi knjiži. To je dolžnost vsakega člana. S tem lahko drug drugega nadzorujemo ter obenem preprečimo veliko pomotker pripeti se lahko celo, da je član po pomoti suspendiran.

Dalje naznanjam, da je društvena seja dala nalogo, da obvestim člana, da se v bodoče ne bo več pobiral asesment v Hrvatskem domu na Kirby Ave. dne 24. v mesecu, kot se je godilo lansko leto pod prejšnjim tajnikom. Asesment se pobira na rednih sejah in na tajnikovem domu. Člani, katerihni mogoče priti na sejo, lahko pošljejo svoje prispevke po pošti.

Še enkrat moram povedati, da je glavni urad raspisal posebni asesment v upravni sklad, in sicer po 50c na člana za mesec marec in april. To naj upoštevajo tisti, ki ne štajajo svojega glasila, da poravnajo ta mesec doklado obeh mesecev.

Bolniki, kadar so zdravi, naj se mi nemudoma javijo, da ne pošiljam k njim daljnih bolniških obiskovalcev, kakor se je godilo do zdaj. Za bolnike ne vem, ali so živi ali mrtvi, edino kadar se sliši kako poročilo o njih je na društveni seji. Tajnik ničesar ne ve, v kakem stanju se nahajajo med sejami. Naročil sem bolniški do pisnice za obiskovalce, kateri naj prečitajo, ko jih dobijo, ter se ravnajo po istih navodilih.

Bratski pozdrav vsem članom S. N. P. J. — Vincent J. Kenich, tajnik, 17538 Wanda Ave.

Detroit, Mich. — Zadnje čase ima več ljudi po Združenih državah namen, da poskušajo svojo srečo v avtomobilski metropoli — Detroitu in okolici. Naši rojaki gojijo nado, da bi si izboljšali položaj, posebno taki, ki imajo skrbeti za družine in obstanek v bodočnosti, zato iščejo mesta, kjer bi boljše izhajali. Da, za mlade, pametne fantje ima mesto Detroit vsakovrstnih rokodelskih šol, in sicer največje za avtomobilske poklice so tu v Detroitu. Vajence iz teh šol ima boljše priliko dobiti delo in ga tudi prej dobi kot oni, ki mu ni ja industrija čisto nič znana. Tu so različni kurzi, v katerih se učence nauči v šestih tednih ter tlobi vsaj fundamentalne pojme o sestavi in funkcijah različnih motorjev in drugega. Drugo dobi človek pri delu s prakso.

Ravno sedaj je avtomobilska industrija malo zastala, a obeta se boljše čez mesec dni. Valje temu ljudje vedno prihajajo sem za delom. V resnici mesto ravno sedaj lepo cvete. Nova poslopja gradijo na vseh straneh mesta, tudi velika apartmentsna poslopja, ki izgledajo kakor vojašnice in v trgovskem delu mesta se dvigajo proti nebu novi nebotačniki. Plače so še enake, razun v nekaterih ostrih niže, kot so bile. Najemnina stanovanj je poskočila od \$5 do \$10 na mesec. Vzrok je ta, da je več najemnikov kakor stanovanj, ki drug drugega izpodrivajo. Zato družine, če le more, si preskrbi zemljo in postavi nanjo dom, katerega počasi odplačuje. Več dopisov je že bilo od tujak v Prosveti glede dela in zanimanja za Slovenski narodni dom. Ali o kulturnem delu Slovencev ni bilo mogoče pisati posebno veliko,

ker smo preveč v razdalji drug od drugega, da nam je prava teškoča sestajati se za skupna zborovanja. Zato je tudi mešan pevski zbor "Svoboda", odsek socialističnega kluba št. 114 bil neaktiven čez zimsko sezono. Ali tisti, ki se ogrevajo za slovensko pesem, so se takoj zdražili, čim je starša zima pričela isgubljati svojo moč. Učiti so se pričeli nekaj novih pesmic, katerih ena še ni bila na odru v Ameriki. Tako nam jamči naš učitelj, sodrug Albert Colbensen.

Ker se počutimo že izvežbani, priredi mešan pevski zbor "Svoboda" svoj koncert dne 20. aprila v Hrvatskem domu na 1331 Kirby Ave. Začetek s plesom je ob 2:30 popoldne in zvečer ob 6:30 program s petjem. Na programu imamo sledeče pesmi: "Mednarodna korončica", "Rdeči sarafan", "Slepec" in "Naša pesem". Tudi več drugih zanimivih točk bo na programu. Za to priliko smo povabili sodruga Charlesa Pogorela iz Chicaga, da nam pove več zanimivosti za delavce, ker on ima dober pogled v delavske razmere in posebno razmere naš Slovencev. Prepotoval je več slovenskih naselbin.

Vsi rojaki, poslušat mile slovenske pesmice v Hrvatski dvorani dne 20. aprila zvečer! Vseh drugih prikupljivih reči, ki se bile še smerom na razpolago pri naših prireditvah, ne bo manjkalo. — Thos. Petrič.

Frontenac, Kans. — Že dolgo ni bilo nič glas iz te naselbine, ker tu niso povoljne delavske razmere. Na stavki smo od 1. aprila. Premogarski podjetniki nam hočejo znižati še to pičlo plače, ki jo imamo.

Z društvom dobro napredujemo. Društva št. 27 "Celje" vidno raste. Združena društva v Cherokee in državi Kansas so si preskrbela novo zastavo, ker stara ni več odgovarjala potrebam. Bila je stara že 15 let in ne več porabna. Nova zastava bo razvita 1. maja, to je na praznik vsakega zavednega delavca. Ob razvitu zastave bodo nastopali rasni govorniki. Brat glavni predsednik S. N. P. J. Vincent Cankar bo pričel s govorom točno ob 10. dopoldne. Ob eni popoldne prične godba s plesom. Upamo, da popoldne ob štirih nastopi tudi naš delavski boritelj Aleksander Howat.

Društvo "Celje", št. 27 vabi vsa društva spadajoča pod zastavni odbor ter vsa sosednja društva v okolici k slavnosti, da se udeležijo kolikor mogoče v velikem številu. Društvo "Celje" se bo irtvevalo in bo delalo samo za koristi zastavne blagajne, ne tako kakor je bilo v navadi. Torej uljudno vabimo vsa društva in druge Slovence v tej okolici k udeležbi. Vstopnina bo 75 centov za moške, in ženske so proste. Za postrežbo bo skrbel v vseh ozirih veselilni odbor. — Johan Miklauc, Johan Bošič in Anton Koeman.

ZDRAVNIŠKI NASVETI.

Pile vrhovni zdravnik F. J. Kern.

Komplikirana bolezen.

"Prosim Vas za kaka zdravila za želodec. Boleham že tri leta in sem obiskal še veliko zdravnikov. Kar pojem, se mi dvigne. Boli me bolj na desni strani pod rebri. Naenkrat ne morem jesti jedi tri cente vredne. Kako lahko juho, malo mleka in kako jajce, mehko kuhano. Že tri leta hodim k zdravnikom. Vsa mi reče, da me bo oadrazil v dveh ali treh tednih, pa hodim k njim po šest mesecev, in še nisem zdrav. Eni pravijo, da imam prehlajeno kri."

Kaj je našemu dopisovatelju Ugibamo in mislimo, pa se bomo prav lahko zmotili. Zdravniki, ki so ga zdravili, morda vedo, kakšno bolezen ima, a mu ne povedo, ali jim pa član ne verjame. Lajiki imajo v splošnem prav šudne nazore o boleznih. Recimo, dobim bolnika, ki mi še pred preiskavo pove, da mora imeti bolezen na oblistih. Pričistem natančno vodo in ne dobim bolezn. Navzile temu mi bo pri prihodnjih obiskih zopet trdil, da mora imeti bolezen na "kidneys". Zaveruje se v svojo misel in ne verjame zdravniku, da je treba iskati bolezn kje drugje. Prav verjetno je, da naš član sploh nima bolezn na želodec. Na želodec pri mlajših ljudeh dobimo le par bolezn. Najbolj navadna bolezen so želodčna uljasa (ulcer of the stomach), katere je včasih težko izlečiti, zlasti če se zastarajo. Tudi operacija ni vedno uspešna. Druga precej navadna bolezen, ki povzroča bolečine oko-

li želodca, so žolčni kamni. Večini bolnikov z žolčnimi kamni sprvega ne verjame, da je njih želodec zdrav in da je treba odstraniti kamne z operacijo. Pijejo vsake vrste zdravila, patentirana in ne patentirana, dokler jih končno ne zagrabi hud krč, ko je bolnika lahko spravili v bolnico. Velika jetra pri kroničnih pijančih povzročajo bolečine okoli želodca. Znano pa je vsakemu, da vse druge bolezn, kakor jetika, kronične bolezn na oblistih, zapeka, nalezljive bolezn vzamejo človeku slast do jedi.

Dopisnik nam ne omenja, če so zdravniki našli kako drugo bolezen, recimo na jetrih, na oblistih, na srcu, ali v krvi, kar bi vse lahko povzročilo omenjene znake in simptome, katere opisuje.

Knjižovni pregled.

Kako je mališing pronačeno, da je zemlja okrugla. Dječija biblioteka 1. S engleskog. Izdala Prosvjetna nakladna zadruga v Zagrebu. Cena 6 din. Naslov za naročbe: Prosvjetna nakladna zadruga, Zagreb, Mošinakoga ul. 6. Knjižica, ki ima 27 strani, vsebuje pripovedko o malem dečku, ki je potoval okoli sveta. V knjižici je 10 slik. Priporočamo za mladino naših hrvatskih čitateljev. "Kolo", mesečnik za glasbo in umetnost med Jugoslavlani v Ameriki. Druga številka ima sledečo vsebino:

Avgusta Danilova (naslovna slika). R. P. Hlaša: Avgusta Danilova. "Glasbena Matica" v nevarnosti. Stjepan Jobet: Fovodjom Balokovičevog nastupa v Americi. Etbin Kristan: Pet let po Cankarjevi smrti. Balokovičev nastup i potpuni uspeh v Americi. Slovenska glasba in glasbeniki. Nešto iz teorije. Redatelj (režiser). Mali odri. Po našim kolonijama. Glasbene produkcije. Dramatski nastupi.

SEVERA'S SKIN PREPARATION. Za srbeči koži rabite SEVERA'S SKO. Priporočljivo za odprave pri zdravljenju srbečice in raznih kožnih bolezn. W. F. SEVERA CO. CLEBUR, IOWA.

KAKO SPOZNATI JETERNE NEREDNOSTI

Tišče jih umre, ker zanemarjajo te. Jetra so en najpomembnejših organov v človeškem životu in vendar se prav malo pazi nanje. Nekteri zdravniki smatrajo jetra enako važnim arcu. Vseeno, zanemarjenje povzroča veliko neredov in v mnogih slučajih je plačilo pregodna smrt. Koraki naj bi se povzeli za odpravo nereda takoj v začetku, pa bodisi zanemarjenost, ali nevednost, najboljši zdravnik ali zdravila včasih ne zadenjo prav. Najlažje se spozna jeterne nerednosti, kar postane koža rumena. Meso je zbušneno, črni okroški okrog oči. Bolečine se počuti pod rebri in vsaka volja do dela preneha. Jaki gostane bit in rumenkasto smešno, slab okus in emetivje diha so navadni pojavi. Laxophyllin je precej uspešno zdravilo za "torpor" v jetrih ali črekih, vdičnanje, zaprtost, in sorodna znamenja jeternih nerednosti. Za vaše dobro, bi se morali takoj zversti na dober zdravnik in se rešiti te bolezn. Naročite si dovolj tega Laxophyllin zdravila za zdraviljenje. Stane samo \$10.00 dovolj za eno zdraviljenje. Prodaja se odnole pri Laxal Pharmacy Co., 229. Laxal Bldg., Box 168, Pittsburg, Pa. Cena zdravila se malo vredna, za dober stvar je točno denar. Za varovanje svoje prihodnje zdravje. (Advertisement.)

Buhl State Bank.

Gotovina 1/4 milijona dolarjev. 3% obresti na hranilne uloge. Mr. Pasich govori slovenski jezik in je vsak čas pripravljen, dati pojasnila v vseh zadevah. Mi vas zavarujemo proti ognju, plačamo vaš davek in ohranimo vse vaše štednosti. Banka za vašo osebno korist. Ravno poleg poštnega urada. BUHL STATE BANK. Buhl, Minn.

Kakor je razvidno iz te številke "Kola", je Etbin Kristan po dveh, treh letih zopet pričel delati s peresom. V članku "Pet let po Cankarjevi smrti", v katerem se spominja Cankarja ob petletnici njegove smrti, je mimogrede povedal svoje mnenje o mladih v slovenski literaturi, ki so napovedali boj starim. "Kolo" izhaja v New Yorku in stane \$1.50 na leto. Naslov: 347 Madison Ave., Suite 1210, New York, N. Y.

VABILO NA PRVO MAJNIŠKO SLAVNOST

Skupna Društva S. N. P. J. v Državi Kansas dne 1. maja 1924 v Frontenac, Kans. V ZADRUŽNIH PROSTORIHZačetek slavnosti ob 9 uri dopoldne. Glavni govornik bo br. Vincenc Cankar, predsednik S. N. P. J. iz Chicaga, Ill. Pričakujemo, da bo popoldne govoril tudi naš star bojevnik Mr. Alex Howat. Toraj bratje in sestre vsi na plan na naš delavski praznik. Se priporoča pripravljajni odbor.

Vaš velikončni denarni dar

bo še pravočasno isplačan, ako ga pošljete brzojavnim pisomom. Take pošiljatve izvršujemo točno, a naša pristojbna znaša za poedine pošiljatve samo \$1.00. Ako tedaj še niste poslali dara, storite to sedaj skor poznato

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt Street New York, N. Y. GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

SLOVENCIV AMERIKI

otroci — njih roditelji — in roditelji mladi poverjajo svoje bančno poslovanje našemu savodu — in vsak izmed njih naš uspeh svojega neprestanega stika s te naše vsaj jugoslovanske banke v Zedinjenih državah. In vi, ki pri nas ne vlagate, niti ne vestirate, brez razlike kje stanujete, pričajte se, da je za Vas najuspešnejše ako poverite Vaše bančno poslovanje našemu savodu.

KASPAR STATE BANK 1900 Blue Island Ave., vogal 19. ulice CHICAGO, ILLINOIS

Posiljamo denar v staro domovino naše ceneje in najhitreje. PRODAJAMO PRAVILNE ROBRODNE LISTKE za vse prekomorske države v Jugoslavijo in nazaj. Izdelujejo tudi svedočbe (affidavits) za naseljenost.

AKO STE TUDI VI

med onimi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj na pomlad, je v Vale kotič, da pišete naši trdki se pojasnila in ji poverite vse tozadnje pisme. To bo za Vas pomenilo najboljše postrežbo, zaradi katere je naša trdka splošno znana in priporočana! Imajte to na umu! RAVNO TAKO JE V VASO KORIST, ako nam poverite vse pisme, ki se v zvezi s dobavo vaših sorodnikov in prijateljev iz starega kraja. Naša trdka vam bo izdelala potrebne listave (affidavits), poslala karte, nudila pomoč ob prihodu v New York itd., kakor je to storila že za številne druge rojake, od katerih se so mnogi javno zahvalili za točno postrežbo!

POŠILJANJE DENARJA. Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prajamnitno na dom ali sandojo pošto brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi. Vse pošiljatve se nakazuje po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar. Denar pošiljamo ali po pošti, ali potom brzojavnega pisma, ali pa direktno brzojavu. Mi pošiljamo dolarje v Jugoslavijo in druge dežele po pošti in brzojavno. Za obilna naročila se vam priporoča SLOVENSKA BANKA ZAKRAJSEK & CESARI 70 — 9th Ave., New York, N. Y.

VAJNA GOVORNICA.

Članovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete. Chicago, Ill. — Članstvo S. N. P. J. je dne 9. aprila proslavilo četrdesetletni jubilej ustanovitve svobodnodelne podpornice...

meti, da to ališii vsem gl. odbornikom prizadeti organizaciji. So pa v vseh, v nekaterih jih je več, v drugih manj. V drugo kategorijo prištevam člane, ki so nasprotniki samo ra di osebnega sovraštva do nekaterih članov v posameznih organizacijah.

dolžnost povedati jim kaj o ljubezni do bližnjega. Pa prišel je strašiš s peklom in jih nagovarjal samo da bi Slovenci in Hrvatje kolikor jih je še v Ambridgu bolj hodili v cerkev, pa prinašali polne kovertice.

franciškani prav gotovo razbili butice, če se bodo na ta način vanjo zaletavali. — John Matetič, predsednik društva št. 33. VABILO K SODELOVANJU. Odkar sem dokončil slovensko- angleško slovnico, ki jo je izdala in založila Književna Matica S. N. P. J., sem neumorno zbiral gradivo za sestavo velikega slovensko- angleškega besednjaka.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inskorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

SLUŽBO ŽELI DOBITI. Piletna Slovenka, brez otrok, išče primerno službo, najraje pri kakšni družini na defeli. Vsa pisma je nasloviti na naslov: "Piletna Slovenka", 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena vsakega posameznika. Subskripcije se ne vračajo.

Narodna: Zedinjena država (loven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.62 na tri mesece, in na intransitivno \$2.00.

Naslov na vas, kar ima stih s listom:

"PROSVETA"

2957-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v obliki pr. (Marec 31-24) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom postila naročena. Ponovite je pravočasno, da se vam ne ustavi list.

VSE NA SVETU SE SPREMENJA.

Nasprotniki socializma so danes prav taki, kakršni so bili pred štirideset leti. Ali so navihanci ali pa ljudje, ki veliko ne mislijo. Prvi so nasprotniki socializma, ker se dobro počutijo, ako delavske mase garajo za poedince in tiste, ki se senčijo v milosti teh poedinih kapitalistov. Drugi nasprotujejo socializmu, ker jemljejo za čisto resnico, kar jim navihanci pripovedujejo o socializmu, ker ne razumejo ali ne poznajo socialističnih nauk.

Socialisti po vsem svetu se bojujejo pod različnimi imeni, kjer so organizirani v političnih strankah, da se odpravi sedanjí konkurenčni protisocialni in krivični gospodarski red. Socialisti naglašajo, da se mora sedanjí kapitalistični gospodarski nered umakniti novemu gospodarskemu redu, po katerem bodo produktivna in razdelivna sredstva in naravni zakladi splošna ljudska lastnina, industrije se bodo vodile demokratično in dolžnost človeške družbe bo, da skrbi za otroke, starčke, onemogle in pohabljeni. Socialisti so prepričani, ako se sedanjí gospodarski red nadomesti z boljším in sicer s takim, kot so ga umislili na podlagi znanosti in naravnih zakonov, tedaj se bo človeška družba tako povzdignila duševno, da bo lahko reševala najtežja življenska in gospodarska vprašanja.

Socialisti niso mogoče v taktiki edini in uravnjavajo svojo taktiko po razmerah v deželi, ampak končni cilj socialistov je povsod enak.

Navihanci med nasprotniki socializma so že precej opustili svojo frazo, da mislijo socialisti uvesti delitev. Ta fraza se dandanes bolj redko sliši, kot pred štirideset leti, ker je splošna izobrazba precej pripomogla do spoznanja, da socialinom ne bo treba uvesti delitve, ampak da jo bodo morali odpraviti, ker so delitev že uvedli kapitalisti in sicer zelo krivično delitev. Po kapitalistični delitvi prejme najmanj tisti, ki izvrši produkt, največ pa tisti, ki se ga še dotaknil ni.

Za to navihanci prihajajo z drugimi ugovori, o katerih upajo, dosežejo uspehe med ljudmi, ki sami dosti ne mislijo, ampak si dajo od drugih sugestirati njih misli.

"Da," pravijo navihanci nasprotniki socializma, "socializem se da uvesti, ako bi ljudje bili angelji. Socialisti pa ne morejo napraviti angeljev iz ljudi in zato svet ostane tak, kakoršen je."

Socialisti se niso še nikdar trudili, da bi ljudi spreminjali v angelje. To delo prepučajo onim ljudem, ki se trudijo že več kot devetnajst let, da ljudi očistijo grehov in jih spremene v angelje, pa so danes ravnotam, kjer so bili, ko so začeli pred devetnajst sto leti.

Ampak socialisti ne pravijo, da se ljudje ne dajo poboljšati. S pridigami o pokori, o nebeškem veselju in o prostoru, kjer sta jok in škripanje z zobmi, se pa ljudje prav zanesljivo ne poboljšajo. O tem so prepričani tudi socialisti.

Kdor resno želi, da se človeška narava nagne k boljšemu, ne bo ljudem pridigal o življenju po smrti, ampak bo pred vsem skušal spremeniti razmere na tem svetu, v katerih ljudje žive.

Stopimo v knjižnico in našli bomo tam knjige, ki so jih napisali znanstveniki. V teh knjigah bomo čitali, da se je človeška narava že sto in stokrat spremenila. Brali bomo lahko, kako so ljudje lovili drugega in pekli, da so se najedli. Čitali bomo, da so ljudi darovali bogovom. Prepričali se bomo lahko, da je nekoč rimska cerkev sežigala ljudi, ki so se drznili misliti drugače, kot je ona učila. Seznanili se bomo, da je bil kralj nekoč vsemogočna oseba nad ljudstvom, ki ga je vladal. Čitali bomo, da nazori o morali niso bili vedno taki, kot so danes in da je beseda družina pomenila nekaj drugega kot v dvajsetem stoletju.

Ako vemo, da se je človek spreminjal v preteklosti, je tukaj dokaz, da se bo spremenil tudi v prihodnosti, ako se spremene razmere, v katerih živi. Vse se spreminja na svetu in spreminja se tudi človek. Ta spreminjanje se pa lahko pospeši ali zadržuje. In zadržujejo jo nasprotniki socializma, ker je njim več za hipno korist njim v korist, kot za blagostanje vse človeške družbe. Zato se upirajo spremembi gospodarskega reda, ki je predpogoj za spreminitev človeka.

Kakšna je prihodnost S. N. P. J.

Spisal Rihard J. Zavertnik, Ph. B.

(Dalje.)

Pisatelj Thomas Paine je dokazal v svoji knjigi "Age of Reason" iz biblije, da biblija ni božja beseda. Dokazi so obširni in precej detaljirani. Čitatelj, ki se zanima za šitanje dokazov, ki dokazuje, da biblija ni božja beseda, svetujemo, da si preskrbe knjigo "Age of Reason" in da čitajo drugi del knjige zelo pazljivo.

S citiranjem Thomas Paine nisem dokazal, da je svobodna misel ameriško gibanje, kajti kritiki članka lahko rečejo, da je Thomas Paine izjema in da mu drugo ljudstvo v Združenih državah ne sledi. Da dokazem, da je svobodna misel ameriško gibanje, moram dokazati, da je ameriško ljudstvo v splošnem sprejelo Thomas Paineovo teorijo o veri.

Svoje dokaze, da je svobodna misel ameriška naprava, podpiram s tem, da opozarjam, da sem dokazal za to trditve prinesel v svojem prejšnjem članku "Analitična kritika S. N. P. J.", v katerem sem dokazal, da so bili vsi vodilni ameriški intelektualci svobodnoloslci, ko sem citiral iz Robertsonove knjige "History of Free Thought" (Zgodovina svobodne misli). To seveda ni potrebno, da pomeni, da so delavci v Ameriki svobodnoloslci.

Upam, da dokazem svojo trditve s oficijelnimi vladnimi dokumenti, o katerih se ne more trditi, da niso verjetni. Opozarjam na oficijelni vladni dokument, stran 195, zvezek XIV leta 1901, Poročila industrijalne komisije Združenih držav.

Pri tem zaslišanju je pričal mr. Wyckoff, pomožni profesor za politično ekonomijo na Princetonski univerzi. Izjavil je, da so mu sugerirali kmalu za tem, ko je dovršil svoje študije, da postane delavec za en mesec ali eno ali dve leti, da poveča svoje znanje o družabnih in gospodarskih vprašanjih. Nadaljeval je s svojimi izkušnjami kot delavec od zadnjega četrletja v letu 1891 do prvega četrletja v letu 1893. Tu slede prava vprašanja, ki so bila zastavljena, in pravi odgovori, s katerimi je odgovarjal nanje.

Vprašanje (Mr. Farquhar). Prišli ste v stike kot vi s vsemi razredi, z vsemi narodnostmi, ravnostno z ljudmi vsake vrste med brezposelnimi, kaj ste odkrili kot njihov socialni red ali verski element med njimi, njihov praznovanje nedelj in drugih takih reči? Odgovor: "Dobro, lahko rečem, da je bilo zelo različno z ozirom na njih narodnost in z ozirom na njih prejšnje versko prepričanje. Prvič, med sloji, s katerimi sem se jaz družil, to je med navadnimi delavci, je bilo malo tu rojenih. Bila je izjema zame, da sem sebe našel na delu z rojenimi Američani, kajti večinoma sem delal s skupinami delavcev, ki so bili tuji po rojstvu. Posledica mojega opazovanja med različni sloji v tej deželi je bila ta, da se je delavno ljudstvo protestantskega veroizpovedanja zelo oddaljilo od verskih vplivov. Izjema je bila le tam, ako je bilo krščansko prepričanje, kot se v splošnem izraža v organizirani cerkvi, zelo močno. Ampak med meznimi sloji, ki so bili protestantskega verskega prepričanja, so se oddaljili ali so se pa hitro oddaljevali od organizirane cerkve. Vpliv krščanske cerkve na mezne sloje, ki so bili protestantsko vzgojeni ali so imeli protestantsko prepričanje, je bil zelo majhen. Ampak na one, ki so bili rimsko-katoliškega prepričanja in so bili tako tudi vzgojeni, je vplivalo versko prepričanje, da so obdržali zveze s cerkvi kot organizacijo.

"Na pr. Ako sem šel v cerkev v občini na deželi, sem našel tam farmerje in njih poljedelske delavce z njihovimi ženami in otroci, ampak če sem šel v mesto kot delavec v protestantsko cerkev, sem pronašel, da so bili v njej najbolj redka prikazen ljudje mojega razreda — delavci. Kjer sem pa šel v rimsko-katoliško cerkev, sem našel mezne delavce v veliki večini v njej in videl, da je rimsko-katoliška cerkev edina obdržala svoj vpliv na delavskim razredom in da so protestantske cerkve ta vpliv izgubile, izjema je le v občini na deželi."

Delavci, zapomnite si, da je bilo to leta 1893. Vaši protestantski bratje so takrat cerkvi obrnili hrbet. Protestantovski delavci so sledili Thomas Paineu, prvemu pravemu Američanu, ki je dejal: "Moja pamet je moja cerkev" in

da so vse organizirane cerkve sistemi, da pripravijo ljudske mase ob sadove njih dela in največja obstruktivna sila (cokla) na svetu proti pohodu delavcev k napredku.

Zdaj živimo v letu 1924 in oficijelni statistični podatki so še bolj v prilog svobodnoloslca. Oficijelni statistični podatki, ki jih je priobčil številni biro Združenih držav v letu 1918 za leto 1918, pokazuje, da je med vsemi prebivalci — to je okrog 100,000,000 — le 42,044,374 pripadnikov raznih in vseh veroizpovedanj v Združenih državah, in da je od teh prištetih rimsko-katoliški cerkvi 15,742,262 vernikov.

Da se prepričamo, ako je statistika resnična in nepristranska, moramo preiskati metodo, po kateri so se zbirali podatki. Ko sem pregledal in prečital vso knjigo, sem pronašel, da je vsaka cerkev v vsaki občini posalala število pripadnikov svoje cerkve. Te števila so bile nato seštete in objavljene. Iz tega se da sklepati, da je ta statistika v prilog organiziranih cerkva in da so bile rajši povedane višje kot nižje številke, ker vsaka cerkev želi poročati, da ima visoko število članov. Posebno se da to sklepati z ozirom na rimsko-katoliško cerkev. Na 28 strani poročila se poroča: "Rimsko-katoliška cerkev in vzhodne cerkve, ortodoksa ali neodvisne, smatrajo svojim članom vse osebe, včevši deteta, ki so bila krščana po cerkvenih obredih." Na strani 24 poročila se čita: "Niž izrednega ni v rimsko-katoliški cerkvi, da se najde več tisoč članov v organizaciji, medtem ko je število, ki so poročala manj kot sto članov, zelo majhno." Na neki drugi strani se poroča, da se je odbilo petnajst odstotkov od sporočenih številok o rimsko-katoliški cerkvi, da se je dobila pravilna številka 15,742,262 in da se lahko število članov lahko primerja s številom članov drugih cerkva. (Dalje prih. sredo.)

Borba med znanjem in praznovanjem.

Po Arthur M. Lewisu za "Prosveto" priredil Zvonko Novak.

(Trinadvajseto nadaljevanje.)

Dominikane Caccini je jel ločiti kopje proti Galileju ter pridigal po citatu "Vi možje Galileji, kaj stojite in strmite v nebo." Duhoven in profesor cerkvene zgodovine v Florenci Lorini, ki ga je označil nemški učenjak Gebler za kolovodjo podlih intrig proti Galileju, je dejal v svoji pridigi, da je ta Ipernice, ali kako je že njegovo ime, v nasprotju s sv. pismom. O njem je Galileo pisal knezu Cesiju takole: "Dobri mož je tako temeljito seznanjen s pisateljem teh nauk, da ga imenuje Ipernice. Vidite, kakšni ljudje preganjajo filozofijo." Florenski nadškof je javno obsodil Galilejevo nauke ter dejal, da so protiverski. Duhoven Lecaze je zatrdil, da ispodbišajo nauk o Kristovem vstajenju.

Borba je bila še dalje silnejša, in profesor White piše: "Bile so intrige in protintrige, kovarstva in protikovarstva. Bilo je polno laži in obrekovanja. In med to divjačo in besnečo tolpo duhovnov, škofov, nadškofov in kardinalov sta bila najhujša papeža Pavel V. in Urban VIII."

Galileo je sicer krenil pot, ki je bila najnaravnejša ob tedanjih okolnostih, ali obenem pa je storil najnevarnejšo stvar, kar se jim je dalo misliti tedaj. Izkušal je dokazati, da ni nova astronomija v protislovju s sv. pismom. To je imelo usoden učinek in je še vedavalo njegov "zločin", zakaj, vsi duhovni so sprejeli njegovo tozadevno izjavo s strašno ogorčenostjo ter jo smatrali za poseganje v cerkvene posele. Bili so namreč mnenja, da gre razlaganje sv. pisma le njim, pa nikomur drugemu na svetu. Galileo je položil to svojo tako slabo začetno obrambo v pismo, ki ga je pisal svojem prijatelju in učencu Castelliju. Ta je bil na sestanku v stanovanju velikega kneza Bozaglia, ki je bil eden najhujših Galilejevih sovražnikov, je zanašal in z zlobno nakano vmešal biblijo v razpravo o Galilejevih teorijah, in Castelliju se je zdelo potrebno zagovarjati zadevo svojega odsotnega prijatelja. Sporočil je Galileju, da je razen knjige Kristine pripravil vse njegove nasprotnike k molku. Ker je hotel Galileo preskrbeti svojemu tovarišu dokaze, ki bi naj zadovoljili tudi priletno kneginjo, je napisal tisto zgodovinsko pismo do njega.

V sedemnajstem stoletju je bila cerkev strajno vesela, da je imela na razpolago tisti Galilejev zavor, in ravno tedaj so ga imeli za enega njegovih najhujših sloičinov. Naslednji stavki naj nam dajo vsaj nekaj pojma o vsebini tistega znamenitega pisma: "Ker si očitno ne moreta nikoli nasprotovati dve resnici, naj poizkusijo razlagati sv. pisma najti pravi pomen svetopisemskih trditvev v soglasju z zaključki glede narave. Saj so tisti zaključki popolnoma ugotovljeni in jasni ali po zdravi pameti, ali pa po potrebnih poizkusih. Ker je treba sv. pismo, čeprav narekavano po sv. duhu, večkrat drugače tolmačiti, kakor pa je pisano, in ker ne moremo trditi, da bi bili vsi razlagalci po božje navdahnjeni, mislim, da bi bilo pametno, če bi ne vsiljevali svojega tolmačenja za resnico." Castellini ni videl ničesar v tem pismu, kar bi utegnulo škoditi njegovemu prijatelju Galileju. Zato ga je večkrat prepisal ter razdal tiste prepise med ljudi. Loriniju je tako prišel takšen prepis v roke; in tega je izbral za dokaz proti Galileju, ko ga je doletela "čas", da je prvi zatožil Galileja pri inkviziciji. Ta je zahtevala izvirmek ter naročila pizankem nadškofu, naj ga dobi "na spreten način". Ko je par dni pozneje obiskal Castelli Pizo, mu je rekel nadškof, da bi moral pokazati, kje se je zmotil znanstvenik, če bi le imel izvirmek pri rokah. K sreči pa je bil Castelli že vrnil izvirmek Galileju. Ko je Castelli pokazal to stvar ter ga prošel za izvirmek, so se Galileju zbudile sumnje, in nadškofu se ni obnesla zahrbtba nakana.

Galileo je pozneje preuredil tisto pismo v skrbno sestavljeno izjavo o svojem stališču, da bi se tako zavaroval proti mnogoterim napadnim tolmačenjem od strani svojih nasprotnikov. V tem povečanem pismu je navedel besede, kardinala Baronija, ki je rekel, da je sv. duh mislil poučiti nas, kako priti v nebesa, ne pa o tem, kako se sučejo nebesa." Sedaj je bilo jasno, da se nekaj hudega kuha proti Galileju v Rimu, in Galileo je uvidel, da mu je treba previdno postopati, če hoče, da bodo njegova prizadevanja uspešna, in da se nakane nazadnjaške duhovščine ne udejevijo. Y to svrhu je dospel v Rim meseca decembra, 1615. In izgledalo je, kakor da je bil popolnoma uspešen, kolikor se je to tikalo njegovih osebnih zadev. Njegovi številni in mogočni prijatelji v Rimu so mu zelo veliko pomagali, da se ni vjel v zanke, ki so mu jih nastavili sovražniki. Odložil se je zagotoviti Kopernikovim teorijam zmago. Napačno si je domneval, da se je dalo rimski kuriji dopovedati z znanstvenimi dokazi. Imel je predavanja po hišah oddelčnih Rimljanov ter s velikim navdušenjem razlagal Kopernikov sistem, dokler se ni razjezila sv. inkvizicija ter sklenila zamašiti Galileju usta. To je bilo storjeno na zgodovinsko važni seji sv. inkvizicije dne 25. in 26. februarja. O tem, kaj so sklenili na tem zborovanju, so se dolgo prepirali. Najzanesljivejši zaključek je oni Karla v Geblerja, ki mu je bilo dovoljeno prevesti v nemščino vse listine tiste obravnave. Po tistih podatkih je bilo Galileju naročeno, naj opusti vero v Kopernikov sistem, ker da je ta brez vsakega dvoma v protislovju s sv. pismom. Ali po tedanjih cerkvenih običajih pa mu ni bilo prepovedano razlagati tistega sistema kot domneve ali hipoteze.

Medtem je nadvojvoda Kozma II., ki je bil v velikih skrbeh za blaginjo svojega velikega filozofa, neprestano prejemal pisma od svojega poslanika Guicardinija, v katerih jo ta poudarjal, da je Galileo zelo nespameten, če še nadalje ostane v Rimu, posebno pa v času, ko je gospodar večnega mesta sovražen vedi in uljudnim učenjakom. Ta portret ni delal nobene krivice papežu Pavlu V. Dne 5. marca je dala indeksna kongregacija vse Kopernikove spise v seznam prepovedanih knjig. Nadvojvoda je razburjen valed teh dogodkov, naročil Galileju, naj se nemudoma vrne. Dne 23. maja mu je državni tajnik Picchina pisal naslednje vrstice: "Dovolj ste že imeli meniških preganjanj in sedaj veste, kam pes tao moli. Njegova visokost se boji za vas, ker bi vas utegnulo vaše nadaljnje bivanje v Rimu zaplesti v velike situacije in težave. Zato bi ga zelo veselilo, če bi več ne božali splečega psa in se kar najhitreje mogoče vrnili. Tu krojijo govorič, ki nam niso všeč, in menih so vsemogočni." Galileo je nemudoma ustrgel nadvojvodovi želji ter odpotoval iz Rima dne 4. junija. (Príde še prihodno sredo.)

Meteoriti.

Hrvatje — ne vsi, hvalaboga praznujejo tisočletnico hrvaškega kraljestva. To je dobro, da hvenci nismo imeli svojih kraljev.

Časopisi poročajo o kupčijah Hardingovo nominacijo na republikanski konvenciji pred štiri leti, kakor da je bila vsa kupčija izvrstna šala. Yes, vsi škandalozna korupcija je šala. Za kratek so se malo počalili. . . . Ameriško ljudstvo, ki plačuje take šale, ne bo dolgo šalilo.

Hearstov "Chicago American" se je nedavno pohvalil, da verlen list. To se pravi, da list tri vere — in zato dober haja. Glavni urednik je katoliški glavni upravitelj je protestantski upravitelj za oglašje je šik. . . trije složno vozijo in list kadi vsaki priliki katoličanom, protestantom in židom.

Ako bi Hearst mogel razprodat svoj list med Turke, bi nastel tudi mohamedanca v urednik ali upravnistvu. Taka je delo ameriškega kapitalističnega imperializma. Največje prostitutke so ženskarskimi prostitutkami so Hearstovi listi.

Med ženskarske prostitutke, se vsak čas prodajo, spadajo nekateri slovenski listi in listi. Ker služijo istemu Mamomu in domače prilice, ni nič čudnega če se jih prime ista bolezen.

Naprimer Pirčev list v Clevelandu je imel že vse barve, ne pa bi rad bil ultra-katoliški. Resnici je danes glasilo slovenske anarhistov v Ameriki.

Dokaz: Pred nekaj dnevi je pisal Pirčev list, da bi treba svoje liste v gl. odboru S. N. P. J. spraviti iz odbora s nitroglicerinom — To se mogoče glasi praktično po receptu krščanske ljubani bližnjega, toda prej bo anarchistično.

Mr. Fire naj pride v Chicago s nitroglicerinom!

Nepodpisanemu prispevatelja Milwaukeeja: Mrs. Kovertica pozdravlja in vam daje na znan da potrebuje še en Columbian Six . . .

Na vseh straneh preokupirano zmago reakcije na volilni dan Nemčiji. Nemško ljudstvo mogoče še nima dovolj batin. Če je tako — naj padajo batine.

Ameriški metodisti so se izrekli za pacifizem in takoj so osumili, da so mogoče podkupljeni. Moakve.

Budalost! Metodisti so le kratk pacifisti, kadar ni več bondov na trgu.

Na Danskem so zmogli socialisti in organizirali bodo prihodno vlado. V državi danski je vedno zmormo nekaj gnilega, zdaj? Lakota, bolezen, kuga, vodnjici, izgredi, revolte Če ti pomagaj, Danska!

Neki političar pravi, da ima lahko herno mesto, vsaka občina v Združenih državah svoj Teapot Dome to je svoj škandal in ali one vse. You bet, ampak lokalni škandalni in škandalozni se navadno menjujejo pikniki in kaj bi delali ljudje počeli brez njih!

Stinnes je mrtev. Živijo Stinnes! — Stinnesov sistem v Nemčiji še živi.

Vprašanje reparacij je rešeno. General-bankir Hell-Maria-Dawes vodja ameriških fašistov, ga rešil. Rešitev je enostavna: vsi škanski delavec bo plačal odškodnino. Mogoče pa je Dawes delal še en brez krmarja. Bodošnje pove. K. T.

OŠTANKI ČLOVEŠKEGA OPIOČEGA PREDNIKA. NAJDENI.

New York, N. Y. — Tri odlične željustni kosi zgodnje opijdryopithecus, ki je živel v prejšnjem pred milijoni let, sta zdaj pred par milijoni let, sta v krovova drja. W. K. Gregory in Milo Hellman newyorški znanstveniki akademiji na ameriškem nacionalnem muzeju. Ta opijdryopithecus je bil dryopithecus prejkone prednik cele človeške opije družine.

Zarota proti diktatorju Ogrski. Budapešta, 15. apr. — Političar je odkrila zaroto zoper avstrijskega regenta Hortija. Tri osebe so bile aretirane.

OFICIJELNA NAZANILA S. N. P. J.

RACUN MED JEDNOTO IN DRUŠTVI ZA MESEC FEBRUAR 1924

Table with columns for 'Vplačila' and 'Isplačila' for various individuals and groups, including names like 'M. J. ...' and 'S. N. P. J.'.

NAZANILLO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja našemu nad vse priljubljenemu sinu in bratu

JOHNU DEBEVEC

v starosti 19 let. Rojen je bil t. n. v Moon Runu, Pa. Umrl je dne 5. aprila 1924, in pokopali smo ga dne 7. aprila t. l., na pokopališču v Imperial, Pa. Bolan je bil tri mesece. Iskreno se zahvaljujemo vsem darovalcem šopkov, cvetlice in vence, katere so mu položili ob krsto v zadnji spomin, Mr. C. Kržič, Mr. M. Urankar, Mr. B. Riddle, Royal Neighbors of America in Federal Supply Co. Posebno lepo se zahvaljujemo tudi fantom, ki so skupno darovali in kupili dva krasna vence svežih cvetlice in jih podarili v zadnji spomin. Hvala tudi dr. št. 88, S. N. P. J., katerega član je bil pokojni, za darovani vence in veliko vdeležbo pri pogrebu: Lepa hvala za šopek cvetlice, ki so ga skupno darovala dekleta. Prav lepo se zahvalim za vso pomoč za časa bolezni in ob smrti bratranca C. Kržič, družinam Mr. A. Urankar, Mr. J. Petrič, Mr. A. Dernač in J. Možina, ter družini Fitzpatrick iz Pittsburgha, Pa. Obenem se zahvalimo vsem drugim, ki so na kak način pomagali ali se vdeležili pogreba. Tebi dragi sin in brat pa želimo, počivaj mirno in lahka naj Ti bude ameriška zemlja. Žalujoči ostali: Frank in Jera Debevec, stariši, Jack in Paul, brata, Jenny, sestra, Ciril Kržič, bratranec, Joe Debevec, stric. Vsi v Moon Run, Pa.

NAZANILLO IN ZAHVALA.

Tužnega srca naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubljeni sinček

WILLIAM LIPOVSIČ

po kratki in mučni bolezni pljučnici za vedno zaspal dne 16. februarja 1924, v starosti dvajsetih mesecev. Dolžnost nas veže, da se ob tej priliki zahvalimo vsem, ki so nas obiskali v dnevih žalosti in se vdeležili pogreba, ki se je vršil iz hiše žalosti dne 18. feb. t. l. Zahvalimo se Rockvalem Slovincem, ki so se skoraj vsi udeležili pogreba. To je že naš peti otrok, ki ga nam je pograbila nemila smrt in kakor vselej tako so tudi sedaj tukajšnji rojaki nam izkazali svoje sočutje ob času tuge in žalosti. Lepo se zahvaljujemo Mr. in Mrs. Pierce, Mr. in Mrs. Grahek, Mr. in Mrs. Erman, vsi iz Canon City, Colo., za lepe vence in cvetlice, ki so jih položili na krsto. Iskrena hvala mojim bratom Joe in Frank Blatnik, in njih soprogam iz Pueblo, Colo., ki so prišli k pogrebu našega nepozabljenega sinčka in mu darovali vence. Lepa hvala tudi Mr. in Mrs. Frank Pajk, Miss Maly Ršin, Mr. in Mrs. Yaltz in Miss Jennie Skul, vsi iz Pueblo, Colo. Še enkrat najlepša hvala vsem skupaj za prijaznost in sočutje. Ti pa, dragi sinček in bratec, počivaj v miru in lahka naj Ti bude zemljica. Žalujoči ostali: Joe in Jennie Lipovsič, stariši, Joe in John, brata, Mary in Gresi, sestre, Rockvale, Colo.

NAZANILLO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja, mojemu nepozabljenemu soprogu

OHAS. TRATNIK-U.

Umrl je dne 1. aprila 1924. Rojen je bil 25. decembra 1868 v Sent Jerneju na Dolenjskem. Bolehal je dva tedna na mrtvoudu. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti dne 4. aprila t. l., po katoliškem obredu na Kalvarija pokopališču. Iskreno se zahvaljujem društvu "Združenje" št. 104, S. N. P. J. katerega član je bil pokojni, ki ga je spremilo k zadnjemu počitku in za krasni vene, ki ga mu je podarilo v zadnji spomin. Lepa hvala njegovemu bratu Joseph Tratniku in njegovemu sinu, za krasni vence in za toliko truda, ker sta prišla iz St. Louis, Mo., k njegovemu pogrebu. Srčno hvalo izrekam za podarjene vence družini Kapušar, Mary Vertačnik, T. M. Krapšec, družini F. Keran, družini J. Uhan, družini L. Jenko in družini G. Bertonec. — Ravnotako se srčno lepo zahvaljujem vsem članom zgoraj omenjenega društva, za tako lepo postrežbo, ki so nas z njih avtomobili vozili za pogrebom. Toraj hvala vsem, ki so mi kaj pomagali pri smrti mojega pokojnega soproga. Tebi dragi soproga pa želimo, počivaj mirno v hladnem grobu. Žalujoča ostala, Jozefa Tratnik, soproga, West Allis, Wis.

FARMA NA PRODAJ.

Izvrstna prilika za šlovca, ki želi dobiti res dobro farmo obsegajočo 125 akrov v slovenski naselbini. Rodovitna zemlja v lepem kraju, opremljena z vsem modernimi in najnovejšimi stroji. S farmo se proda: 3 konji, 24 glav goveje živine, par sto kokoši, polhištvu in vse ostalo blago. Farma in vse poslopje je v dobrem stanju. To vse se proda za prav nizko ceno. Pišite na naslov: M. Omerzu, R. D. 1, Fly Creek, N. Y. (Adv.)

PREKLIC!

Dopisu iz Galloway, W. Va. priobčenem v št. 79 lista Prosveta se mi je vrnilo po neljubi pomenu ime Jožko Torkarja, za kar mi žalujem ter preklieam, da nisem nica, kar sem pisal o njem, in se bilo izmisljeno. S. A. Hrvat, Galloway, W. Va.

NA PRODAJ

sti dve novi hiši na Chisholm Minn., hiši sti moderne opremljene in poleg je tudi garaža za dva avtomobila. Ti dve hiši stojata na dveh lotih in na zelo lepem prostoru. Proda se po zelo nizki ceni. Za pojasnilo in ceno vprašajte pri: John Champa, 411 Maple St., Chisholm, Minn.

ALI JE VAŠA BRITVE OSTRJA?

Brusim brivne britve, škarje, nože itd. po nizki ceni. Vsa moja dela jamčim.

RAFAEL POLJŠAK, 1245 E. 59. St.—Cleveland, Ohio.

Vabilo k dramatični predstavi

"Razvalina življenja"

DRAMATIČNO DRUŠTVO "SOČA"

na Veliko nedeljo, dne 20. aprila, ob pol osmih zvečer v Slov. Narodnem Domu, La Salle, Ill.

- Urh Kante, zganjar oče... Anton Grdin
Lenčka, njegova hči... Josephine Bratkovič
Tona, njegova rejenka... Katarine Spitzkovič
Martin, kmet sosed... Frank Golobčič
Ferjan, kmet sosed... Louis Bregar
Sirk, kmet sosed... Anton Felcnič
Mica, Siana, potovalka... Fany Vidregar
Režiser... Leo Zernin

Vrši se na delih čas sedanjost.

VSTOPNINA 50c, otroci 25c

Po igri prosta zabava.

VABILO NA VESELICO

DRUŠTVO SLOŽNA BRACA, ŠT. 498, S. N. P. J.

v Dorchester, Ill., dne 1. maja 1924

v Moos Hall dvorani, na Wilsonville Mine No. 4

Zjutraj ob 9 uri se prične pohod z godbo načelu po nanačih, potem se vrnevo in dvorano kjer nastopi angleški govornik, govori o pomenu prvega maja. Popoldne ob 2 uri se prične ples in prosta zabava, ter traja pozno v noč. Vstopnina za moške je \$1.00—ženske so proste vstopnine.

Uljudno vobimo slavno občinstvo, domače in bližnje okolice da se vdeleže te slavnosti in tako skupaj praznujemo delavski praznik prvi maj. Za dobro in točno postrežbo, bode skrbel veselilni odbor!

VOŠČILO ZA VELIKO NOC!

Vsem mojim odjemalcem, Slovincem in Hrvatom mesta Cleveland, želim vesele Velikonočne praznike.

LJUDNO se priporočam, kadar potrebujete kakršne koli vrste keke, pecivo, sladčice, kolače, potvice, itd., oglasite se pri meni. Točna postrežba in zadovoljstvo jamčim.

Se priporočam

JOHN BRADAČ

Pekarija v Slovenskem narodnem domu 6413 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, OHIO

RAZNA NAZNANILA.

Dawson, N. Mex. — Javljam vsem članom in članicam društva "Prosvetljiva", št. 188, da kot stari tajnik odidem od sedišča društva...

Aurora, Minn. — Članom društva "Aurora", št. 43 S. N. P. J. naznanjam, da je bil na seji dne 6. aprila izvoljen za tajnika in blaginjnika...

Lorain, Ohio. — Meseca marca je Slovenski narodni dom priredil svoj običajni sejem, kateri je bil od strani naselbine jako povojno obiskan...

Cle Elum, Wash. — Društvo "Nova doba", št. 371 v Cle Elumu, Wash., je sklenilo na zadnji redni seji, da zavrže vse prošnje, na katerih se ne glasi, da bodo vsi darovi...

So. Range, Mich. — Naznanjam članom društva "Danica", št. 22 S. N. P. J., da smo imeli izvanredni sejem meseca januarja 25c za društveno blaginjo...

Opominjam člane, ki imajo navado, da plačujejo mesečni assessment vsak čas v mesecu in celo po zadnjem določenem datumu...

Kaj je vaš nered? Revmatizem, Bolne obisti, Slabe oči, Bolan selodec, Paraliza, "Electreat" odpravi te bolečine...

Kaj je vaš nered?

Revmatizem, Bolne obisti, Slabe oči, Bolan selodec, Paraliza, "Electreat" odpravi te bolečine. Ako imate kakršnekoli bolečine, rabite "Electreat"...

Električno zdravljenje doma na vašem domu.

200.000 teh je v rabi, za moč, žene in otroke. Za ponovitev tokov, v katerem koli delu telesa, dajemo ni električno ribanje na bolni kraj...

National Sales Co., Dept. B. I., Springdale, Pa. Vaša svaka: Zapomnite si, s tem, da ste ali kupili "Electreat" stroj, ste vredili veliko blago...

Sedaj, ko bo lepše vreme, je dolžnost vsakega člana, da prisotuje društvenim sejam.

Kenosha, Wis. — Pozivljam člane, da se uslo preji domislijo, kdaj je treba plačati mesečni assessment, ne pa dan ali dva pozneje...

Naznanjam članom in članicam društva "Ilirija", da smo se člani našega društva zavzeli, da priredimo spomladansko veselico...

VSE JE ODVISNO KAKŠNA ZDRAVILA VŽIVATE.

Vi bi se morali osredviti, ako jemljete prava zdravila.

Ste li bolni? Ako je tako, kakšna zdravila jemljete? Mogoče ne živite pravih zdravil. Mogoče zdravila, ki jih vživite niso prava za vašo bolezen...

So. Range, Mich. — Naznanjam članom društva "Danica", št. 22 S. N. P. J., da smo imeli izvanredni sejem meseca januarja...

Opominjam člane, ki imajo navado, da plačujejo mesečni assessment vsak čas v mesecu in celo po zadnjem določenem datumu...

DOMAČA ZDRAVILA

V zalgi imam jedine dišave, Knažpovo jemenovo kavo in importirana domača zdravila, katere priporoča magr. Knažp...

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

Brinjeva jagoda, vrča 120 funtov. \$6.50. Mala črna grozdje, baksa 50 funtov. 6.50.

SEMENA

V zalgi imam najboljša poljska, vrtna in cvetlična semena.

Pišite po brezplačni cenik. Blago pošiljam poštino presto.

MATH. PEZDIR, Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

Dr. Lorenz

642 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK SPECIJALIST MOKŠIH BOLEZNI.

Moja straka je zdravljena akutnih in kroničnih boleznih. Jan sam se zdravim od 23 let ter imam slavnostno vseh boleznih in bolezni srca, ki jih zdravim s svojo metodo...

Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9 do 12. v torek, sredo in petek od 2 do 5. v sredo od 8 do 11. v nedeljo od 10 do 12. dopoldne do 1. popoldne.

FARMA NA PRODAJ.

Lepa prilika za Slovence, ki želi kupiti malo farmo zraven premo-gorovov, en rov je poleg hiše in trije so v bližini Frick Coke Co. and Republic Iron Co. Hiša v dobrem stanju, dosti sadnega drevja...

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaj z njenimi idejami, podpiraj trgoce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalgi imam vse blago za vsakdanje potrebe po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK, Hermiale, Pa.

NAPRAVITE SI SAMI SVOJO PIJACO IN SI PRIHRANITE DENAR.

Rišnovec, brinjovec, sadjovec, skoč, bourbon slivovec, itd., itd.

Koa voča teh močnih okusov pridajma na en galon izdelane brez alkoholne pijače, daje najljepšo barvo in okus, je najboljše vrste in močno. Zadržajte se doma pripravljeno pijačo po niski ceni.

Marvel Extracts Company, Box 353, Dept. F. I., Homestead, Pa.

ODVETNIŠKA IN JAVNO-NOTARSKA PISARNA

F. A. BOGADEK, 200-203 WALSH BUILDING, 434 DIAMOND STREET, PITTSBURGH, PA.

Slovenska notarska pisarna

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Building, Pittsburgh, Pa. (Nasproti ohrajne sodnije.)

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebitine. Garantiramo delo in blago, izdelajo po zmeranih cenah vsi rojaki.

Victor Navinšek, 331 GREECE STREET, CONEMAUGH, PA.

VELIKA NOČ SE BLIŽA!

Ako ljubite godbo, naročite si ta krásni jamčeni gramofon. Ima prostor za plošče in se lahko nosi seboj. Igra se lahko 10 ali 12 palčne plošče. Igra vse plošče. Teža le 22 funtov. Cena je \$85.00. Pošljite nam samo \$2.00 z naročilom, ostalo pa plačate potem ko prejmete gramofon.

GOLOB & GOLL, 478 NATIONAL AVENUE, MILWAUKEE, WISCONSIN

VELIKA SPOMLADANSKA RAZPRODAJA

se začne dne 10. aprila in bo trajala do 22. aprila.

Razkazovali bomo tudi Round Oak kuhinjske peč, katere so najboljše, kar jih je do danes izdelanih v Ameriki. Imeli bomo v trgovini izvrstno kuharico, ki vam bo vse razkazala, kako "fino" pečejo in kuhajo te krane peč.

Cene so tako nizke sedaj, da jih ljudje še ne pomnijo, tako nizkih v tem železnem kroguju, na vseh stvareh, kot postelje, mize, stoli, sofe, blazinah, itd. Pridite iz vseh sosednjih naselbin Messaba Range in si oglejte naše blago. Mi razvažamo blago na dom.

STEPHEN STONICH, HARDWARE AND FURNITURE STORE, CHISHOLM, MINN.

UPRAVNIŠTVO

spozarja vse naročnike in druge čitatelje, naj nikar ne kupujejo nobenih posebnosti, iz posameznih oglasov, ki se nahajajo v listu, ker nekateri so direktno zapeljivi. Vsek naj bo zelo previden in se vselej, če le mogoče, predno kaj kupi iz oglasov, prepriča. Za vse oglase so odgovorni le oglaševalci sami, nobene odgovornosti ne prevzame upravištvo in ne lastnik lista.

DR. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK SPECIJALIST MOKŠIH BOLEZNI.

Zastrupljenost krvi zdravim s glasovitim 408, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mrazico ali melurico po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečina v kosteh, pridite in izdelajte vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalaza.

Vse moške boleznih zdravim po okrajani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehajo zdravje, ne čakajte, temveč pridite in izdelajte vam bom sproti potrali.

Hypocrite ali vodno kilo zdravim v 24 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v hrbi in hrbtu in včasih tudi pri postavljanju vode, zdravim s gotovostjo.

Nevarnim, trganje, boleline, otekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo valed mediate krvi, zdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure so: Ponedeljek, sredo in petek od 9 do 5. Torok, četrtak in sobota od 9 do 8. Nedeljo od 9 do 2.

EDINA AGENTURA ZA VSE ZDROŽ. DRŽAVE

za najboljše vrste starokrajske kose in drugo starokrajsko orodje.

Razpošiljamo v vse kraje po sledečih cenah: Čruške motike, ročno kovane pri Dobrem polju, po \$1.00. Tovarniške motike malo težje, po \$1.25. Kose, najboljše in najmočnejše "Moldauke", 25-28-30-32 pal. cev dolge, po \$2.50. Pri naročilu, 6 kos, po \$2.25. Kose, takozvane "Polaranke", z vsako damo, rinko in ključ, po \$2.00. Kosiča, doma na Kranjskem delana, po \$1.50, močnejša, tukaj delana, po \$2.00. Klepalno orodje, dvoje vrste, po \$1.50, težka ročno kovana, po \$2.00. Bergamo brusil, posebno velik, po 50c, ta črne vrste pa po \$1.75. Oselniki, po \$1.50. Srpi, velike vrste za klesanje, po \$1.00. Sprice (Pralce), po \$1.75.

Posljite denar ali poštino nakaznico s naročilom, takoj se danes, poštino plačamo ml. Naslov napišite samo: STEPHEN STONICH, CHISHOLM, MINN.

Imamo tudi vedno v zalogi nove vrste Lubasove harmonike. Ročno kovane plankče, literne steklenice in drugo. Pridite osebno ali pa pišite po naš cenik.

NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA

Frank Černe, 6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatino po niski ceni.

PODRUZNICA

Columbia Gramofonov

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je

Narodna Tiskarna, 2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Imamo tiskano v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naše posebnost so tiskovine za društva in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

M. Mladic & J. Polacek

JAVNA NOTARJA, 1334 W. 18th Street, Chicago, Ill.

Izdelujeva notarska dela za tujak in stari kraj. Delamo posebno za dobavo svojcev iz starega kraja, kupne pogodbe. Posojimo in vrnemo posojila na prvo vknjižbo (Mortgage). Prodajamo hiše, lote in farme. Cene niske, delo točno in pravilno.

Informacije zastoni.

F. KERŽE

1142 N. E. Dallas Rd. CLEVELAND, O.

S. N. P. J. društvom:

Kadar naročate zastave, regalije in drugo, pazite na moje ime in naslov če hočete dobiti najboljše blago za najnižje cene. Naštiti in vsoci ZASTONJ.

Nuga-Tone

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne moške in ženske. Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če pa vam spomin mrači in vaše telo mrači, če ste se ne navadili imati pozitivne in pozitivne energije, potem potrebujete Nuga-Tone. Nuga-Tone je bogata s krvjo, ki jo dobite iz najboljših slovenskih in ameriških izvirov. Nuga-Tone je bogata s krvjo, ki jo dobite iz najboljših slovenskih in ameriških izvirov. Nuga-Tone je bogata s krvjo, ki jo dobite iz najboljših slovenskih in ameriških izvirov.

National Laboratory, 5. 22, 1019 So. Washburn Ave., Chicago, Ill. Gospodje: Prosti, dobite prihodno... na kar ni pošilje... steklenice Nuga-Tone.